

Kategoria: Polityka Społeczna

Opublikowano: czwartek, 13, czerwiec 2024 14:59

Alicja Cisowska

Odsłony: 531

Na posiedzeniu 14 czerwca Sejm Rzeczypospolitej przyjął ustawę o ochronie pracowników zgłaszających naruszenie prawa przygotowaną przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Teraz ustawa czeka na podpis prezydenta Andrzeja Dudy.

Celem ustawy jest ochrona osób zgłaszających naruszenie prawa niezależnie od podstawy i formy świadczenia pracy lub pełnienia służby. Zgłoszenia będzie mógł dokonać pracownik, były pracownik, funkcjonariusz, żołnierz zawodowy, zleceniobiorca, stażysta czy wolontariusz. Ustawa ma służyć tym ludziom, którzy ponoszą ryzyko w imię troski o dobro wspólne.

Ochrona sygnalistów przed odwetem

Sygnalista to ktoś, kto alarmuje o naruszeniach prawa i ma do tego uzasadnioną podstawę. Ponieważ sygnalista może być narażony na działania odwetowe ze strony pracodawcy po dokonaniu zgłoszenia, konieczne jest zapewnienie ochrony takiej osobie. Pozbawienie źródła zarobkowania, mobbing, pozbawienie awansu, nagrody czy premii - to działania odwetowe, przed którymi chronić ma ustawa.

Zakłada ona, że sygnalista, który doświadczył działań odwetowych, będzie mógł wystąpić o zadośćuczynienie lub odszkodowanie.

Przepisy prawa nie nakładają obowiązku dokonywania zgłoszeń. Jeżeli pracownik zauważy nieprawidłowość, musi sam zdecydować czy chce dokonać zgłoszenia czy nie. W przypadku, gdy się na to zdecyduje, będzie chroniony przez prawo. Warunkiem jest, by zgłaszający był przekonany, że przekazywane przez niego informacje są prawdziwe. Tożsamość sygnalisty będzie zachowana w tajemnicy.

Zmiany wprowadzone przez Senat

W toku prac nad ustawą w Senacie z ustawy z katalogu obszarów, w ramach których będzie można dokonać zgłoszenia naruszeń, wykreślone zostało prawo pracy. Sejm na obradach 14 czerwca przegłosował ustawę w kształcie zaproponowanym przez Senat. To oznacza, że ochronie nie będą podlegać takie kwestie, jak np. mobbing, molestowanie seksualne w miejscu pracy, wstrzymywanie przez pracodawcę wynagrodzeń czy zmuszanie pracownic i pracowników do bezpłatnych nadgodzin. Ze zmianami wprowadzonymi przez Senat nie zgadzają się związki zawodowe oraz organizacje społeczne, m.in. Fundacja im. Stefana Batorego, Fundacja Instytut Spraw Publicznych czy Helsińska Fundacja Praw Człowieka.

Obowiązki pracodawcy

Pracodawca będzie musiał opracować procedurę zgłoszeń wewnętrznych, która określi zasady przyjmowania takich zgłoszeń, i stworzyć kanały do ich przyjmowania. Wewnętrzne systemy sygnalizowania ułatwią diagnozowanie nieprawidłowości w zakładzie pracy i pomogą eliminować niepokojące zdarzenia.

Dotychczas w polskim systemie prawnym brak było kompleksowej regulacji poświęconej ochronie sygnalistów. Nowe regulacje implementują dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady UE, która powinna była zostać wprowadzona przez kraje członkowskie UE jeszcze w 2021 roku.

Kategoria: Polityka Społeczna

Opublikowano: czwartek, 13, czerwiec 2024 14:59

Alicja Cisowska

Odsłony: 531

Chwila wejścia w życie ustawy nie będzie jednak chwilą zakończenia prac nad systemem ochrony sygnalistów w Polsce. Za dwa lata Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej przeprowadzi ewaluację tego systemu, sprawdzając działanie nowych przepisów w praktyce i ewentualnie wprowadzając konieczne usprawnienia.

Źródło: MRPiPS